

APOŠTOLSKÝ LIST
«MOTU PROPRIO»
NAJVYŠŠIEHO VEĽKŇAZA
FRANTIŠKA

COMPETENTIAS QUASDAM DECERNERE

KTORÝM SA MENIA NIEKTORÉ KÁNONY
KÓDEXU KÁNONICKÉHO PRÁVA
A
KÓDEXU KÁNONOV VÝCHODNÝCH CIRKVI

Prideliť niektoré kompetencie ohľadom kódexových ustanovení s cieľom chrániť jednotu disciplíny univerzálnej Cirkvi, výkonnej moci Cirkvi a miestnych cirkevných inštitúcií, zodpovedá cirkevnej dynamike spoločenstva a dáva hodnotu blízkosti. Zdravá decentralizácia môže len prispievať k takejto dynamike a to bez toho, že by poškodzovala hierarchický rozmer.

A teda, uvedomujúc si cirkevnú kultúru a právnu mentalitu oboch Kódexov, považoval som za užitočné zaviesť zmeny doteraz platnej normatívy ohľadom niektorých špecifických matérií, udelením príslušných kompetencií. Ide predovšetkým o napomáhanie zmyslu kolegiality a pastoračnej zodpovednosti diecéznych/eparchiálnych biskupov alebo biskupských konferencií alebo východných hierarchických štruktúr, ako aj vyšších predstavených a popri tom aj zdôrazniť princípy racionálnosti, účinnosti a užitočnosti.

V týchto normatívnych zmenách sa lepšie odzrkadľuje zdieľaná a spoločná univerzálnosť Cirkvi, ktorá zahŕňa rozdiely bez toho, aby ich robila rovnakými, so zárukou služby Rímskeho biskupa v tom, čo sa týka jednoty. Súčasne sa tým povzbudzuje rýchlejšia účinnosť pastoračnej služby riadenia zo strany miestnej autority, ktorej napomáha blízkosť osobám a situáciám, ktoré si ju žiadajú.

Berúc do úvahy všetko vyššie uvedené, ustanovujem, čo nasleduje:

Čl. 1

V kán. 237 § 2 CIC ohľadom zriadenia interdiecézneho seminára a jeho štatútu sa nahrádza slovo schválenie slovom potvrdenie a teraz má takéto znenie:

Kán. 237 § 2. Konferencia biskupov, ak ide o seminár pre celé jej územie, ináč biskupi, ktorých sa to týka, nemajú zriadiť interdiecézny seminár, ak predtým nedostali potvrdenie Apoštolského stolca tak pre samo zriadenie, ako aj pre štatút seminára.

Čl. 2

V kán. 242 § 1 CIC ohľadom Programu kňazskej formácie, stanoveného konferenciou biskupov sa nahrádza slovo schváliť slovom potvrdiť a teraz má takéto znenie:

Kán. 242 - § 1. V jednotlivých krajinách má byť Program kňazskej formácie, ktorý má stanoviť konferencia biskupov so zreteľom na normy, vydané najvyššou cirkevnou autoritou a potvrdiť Svätý stolec, prispôbiť aj novým okolnostiam takisto s potvrdením Svätého stolca; v ňom sa majú určiť hlavné zásady a všeobecné normy formovania, ktoré treba poskytovať v seminári, prispôsobené pastoračným potrebám každej oblasti alebo provincie.

Čl. 3

Text kán. 265 CIC ohľadom inštitútu inkardinácie pridáva k štruktúram, ktoré sú schopné inkardinovať klerikov aj verejné klerické združenia veriacich, ktoré dostali od Svätého Stolca toto splnomocnenie, týmto spôsobom sa zosúladi s kán. 357 § 1 CCEO. Teraz má takéto znenie:

Kán. 265 - Každý klerik musí byť inkardinovaný buď do nejakej partikulárnej cirkvi alebo osobnej prelatury, buď do niektorého inštitútu zasväteného života alebo do spoločnosti, ktoré majú toto splnomocnenie, alebo aj do niektorého verejného klerického združenia, ktoré dostalo toto splnomocnenie od Apoštolského stolca, takže klerici bez predstaveného čiže potulní sa vôbec nepripúšťajú.

Čl. 4

Kán. 604 CIC ohľadom stavu panien a ich práva združovať sa pridáva tento nový paragraf:

§ 3. Uznať a zriadiť tieto združenia patrí diecéznemu biskupovi pre diecézne združenia v hraniciach jeho územia a konferencii biskupov pre národné združenia v hraniciach jej územia.

Čl. 5

Kán. 686 § 1 CIC a kán. 489 § 2 CCEO ohľadom udelenia indultu exkluastrácie členovi s doživotnými sľubmi, z vážnej príčiny, rozširujú časovú lehotu na päť rokov, po ktorej kompetencia na predĺženie alebo udelenie je rezervovaná Svätému stolcu alebo diecéznemu biskupovi, majú teraz takéto znenie:

Kán. 686 - § 1. Najvyšší predstavený so súhlasom svojej rady môže členovi, ktorý zložil doživotné sľuby, z vážneho dôvodu udeliť indult exkluastrácie, nie však dlhšie než na päť rokov, a ak ide o klerika, po predchádzajúcom súhlase ordinára miesta, na ktorom sa musí zdržiavať. Predĺžiť indult alebo ho udeliť na dlhšie než na päť rokov je vyhradené jedine Svätému Stolcu, alebo, ak ide o inštitúty diecézneho práva, diecéznemu biskupovi.

CCEO – Kán. 489 § 2. Eparchiálny biskup môže tento indult udeliť len na päť rokov.

Čl. 6

Kán. 688 § 2 CIC a kán. 496 § 1 – 2 a 546 § 2 CCEO, ktoré sa týkajú člena s dočasnými sľubmi, ktorý z vážnej príčiny žiada o opustenie inštitútu, udeľujú kompetenciu na tento indult najvyššiemu moderátorovi so súhlasom jeho rady, či už v prípade latinského kódexu ide o inštitút pápežského práva alebo o inštitút diecézneho práva, alebo o kláštor sui iuris; alebo v prípade východného kódexu ide o monastier sui iuris alebo o rád alebo kongregáciu.

Preto § 2 kán. 496 CCEO sa zrušuje a ostatné kánony majú takéto znenie:

Kán. 688 § 2. Kto počas trvania dočasnej profesie z vážneho dôvodu žiada opustiť inštitút, môže dostať indult na opustenie od najvyššieho predstaveného so súhlasom jeho rady; ale aby bol indult platný v inštitútoch diecézneho práva a v kláštoroch, o ktorých sa hovorí v kán. 615, musí byť potvrdený biskupom domu, do ktorého člen patrí.

CCEO – Kán. 496. Kto sa počas trvania dočasnej profesie z vážneho dôvodu chce odlúčiť od monastiera a vrátiť sa do svetského života, má svoju žiadosť predložiť predstavenému monastiera sui iuris, ktorý so súhlasom svojej rady udelí indult, ak to partikulárne práve nerezervovalo patriarchovi pre monastiere, nachádzajúce sa v hraniciach územia patriarchálnej cirkvi.

CCEO – Kán. 546 § 2. Kto počas trvania dočasných sľubov z vážneho dôvodu žiada opustiť rád alebo kongregáciu, môže od generálneho predstaveného so súhlasom jeho rady dostať indult definitívneho opustenia rádu alebo kongregácie a vrátiť sa do svetského života, s účinkami, o ktorých hovorí kán. 493.

Čl. 7

Kán. 699 § 2, 700 CIC a kán. 499, 501 § 2, 552 § 1 CCEO sa menia, a tak dekrét o prepustení z inštitútu, z vážnej príčiny, člena s dočasnými alebo doživotnými sľubmi má účinok od kedy je dekrét, vydaný najvyšším moderátorom so súhlasom jeho rady oznámený tomu, koho sa týka, zachovajúc právo rehoľníka na rekurz. Preto sa texty týchto kánonov menia a teraz majú takéto znenie:

Kán. 699 § 2. Vo svojprávnych kláštoroch, o ktorých sa hovorí v kán. 615, rozhodnutie o prepustení člena so sľubmi patrí najvyššiemu predstavenému so súhlasom jeho rady.

Kán. 700 - Prepúšťací dekrét vnesený voči členovi so sľubmi má účinnosť vtedy, keď je oznámený tomu, ktorého sa týka. Aby však dekrét bol platný, musí byť uvedené právo prepusteného rehoľníka podať rekurz kompetentnej autorite do desiatich dní od prijatia oznámenia. Rekurz má pozastavujúci účinok.

CCEO – Kán. 499 - Počas trvania dočasnej profesie môže byť člen prepustený predstaveným monastiera sui iuris so súhlasom jeho rady, podľa kán. 552 § 2 a 3; ale aby prepustenie bolo platné, musí byť potvrdené patriarchom, ak to vyžaduje partikulárne právo pre monastiere, nachádzajúce sa v hraniciach územia patriarchálnej cirkvi.

CCEO – Kán. 501 § 2. Člen však môže proti prepúšťaciemu dekrétu do pätnásť dní podať rekurz s pozastavujúcim účinkom alebo požiadať, aby kauza bola prejednávaná súdnou cestou.

CCEO – Kán. 552 § 1. Člen s dočasnými sľubmi môže byť prepustený generálnym predstaveným so súhlasom jeho rady.

Čl. 8

Kán. 775 § 2 CIC ohľadom vydania katechizmov biskupskou konferenciou pre vlastné územie sa nahrádza slovo schválenie slovom potvrdenie, teraz má takéto znenie:

Kán. 775 § 2. Konferencia biskupov sa má postarať, ak sa to ukáže užitočné, o vydanie katechizmov pre svoje územie, po predchádzajúcom potvrdení Apoštolským stolcom.

Čl. 9

Kán. 1308 CIC a kán. 1052 CCEO ohľadom zníženia omšových záväzkov menia kompetenciu, teraz majú takéto znenie:

Kán. 1308 - § 1. Zníženie omšových záväzkov, ktoré sa má vykonať iba z oprávneného a nevyhnutného dôvodu, je vyhradené diecéznemu biskupovi a najvyššiemu moderátorovi klerického inštitútu zasväteného života alebo klerickej spoločnosti apoštolského života.

§ 2. Diecézny biskup má oprávnenie znížiť omše z odkazov, ktoré sú samostatné, kvôli poklesu výnosov a kým tento dôvod trvá vzhľadom na zákonne platnú výšku milodaru v diecéze, len keď niet nikoho, kto by bol viazaný povinnosťou a účinne by mohol byť prinútený zvýšiť milodar.

§ 3. Jemu patrí oprávnenie znížiť záväzky čiže omše z odkazov, zaťažujúce cirkevnú inštitúciu, ak sa výnosy stali nedostačujúce na primerané dosiahnutie cieľa vlastného tejto inštitúcie.

§ 4. Najvyšší moderátor klerického inštitútu zasväteného života alebo klerickej spoločnosti apoštolského života má tie isté právomoci, o ktorých sa hovorí v §§ 2 a 3.

CCEO – Kán. 1052 § 1. Zníženie záväzkov slávenia Božskej liturgie je rezervované eparchiálnemu biskupovi a vyššiemu predstavenému rehoľných inštitútov alebo spoločností spoločného života, rovnako rehoľníkom, ktorí sú klerickí.

§ 2. Eparchiálny biskup má moc znížiť počet slávení Božskej liturgie kvôli poklesu výnosov a kým tento dôvod trvá vzhľadom na zákonne platnú výšku milodaru v eparchii, len keď niet nikoho, kto by bol viazaný povinnosťou a účinne môže byť prinútený zvýšiť milodar.

§ 3. Eparchiálny biskup má aj moc znížiť bremená slávenia Božskej liturgie, ktoré zaťažujú cirkevné inštitúcie, ak sa zisky stali nedostačujúce na dosiahnutie cieľov, ktoré v čase prijatia záväzkov mohli byť dosiahnuté.

§ 4. Moci, o ktorých sa hovorí v § 2 a 3 majú aj generálni predstavení rehoľných inštitútov a spoločností spoločného života a tiež rehoľníci, ktorí sú klerickí.

§ 5. Moci, o ktorých sa hovorí v § 2 a 3, eparchiálny biskup môže delegovať len biskupovi koadjutorovi, pomocnému biskupovi, protosynkelovi, synkelovi, s vylúčením každého subdelegovania.

Čl. 10

Kán. 1310 CIC a 1054 CCEO ohľadom záväzkov spojených s nábožnými odkazmi a nábožnými fundáciami menia kompetenciu a teraz majú takéto znenie:

Kán. 1310 - § 1. Zníženie, zmiernenie a zámena odkazov veriacich na nábožné ciele môžu byť vykonané ordinárom iba z oprávneného a nevyhnutného dôvodu, po vypočutí tých, ktorých sa to týka a vlastnej ekonomickej rady, ako aj pri zachovaní, čo možno najlepším spôsobom, vôle zakladateľa.

§ 2. V ostatných prípadoch sa treba obrátiť na Apoštolský stolec.

CCEO – Kán 1054 § 1. Zníženie, zmiernenie a zámena odkazov veriacich v Krista, darujúcich alebo zanechajúcich svoje majetky na nábožné ciele, môže byť vykonané hierarchom len z oprávneného a nevyhnutného dôvodu, po porade s tými, ktorých sa to týka a s kompetentnou radou a tiež pri zachovaní, čo možno najlepším spôsobom, vôle zakladateľa.

§ 2. Vo všetkých ostatných prípadoch v tejto veci sa treba obrátiť na Apoštolský stolec alebo na patriarchu, ktorý má konať so súhlasom stálej synody.

Ustanovujem, aby všetky rozhodnutia vydané týmto Apoštolským listom vo forme *Motu proprio* mali pevnú a stálu platnosť a ani v najmenšom jej neprekážalo to, čo by bolo s nimi v rozpore, hoci aj hodné osobitnej zmienky. Prikazujem, aby boli vyhlásené uverejnením v denníku *L'Osservatore Romano*, vstúpiac do platnosti 15. februára 2022 a následne nech sa publikuje v oficiálnom vestníku *Acta Apostolicae Sedis*.

Dané v Ríme u sv. Petra, dňa 11. februára roku 2022, na spomienku Lurdskej Panny Márie, deviateho roka pontifikátu.

FRANTIŠEK